

Besluit **Accreditatiebesluit met een positief eindoordeel met beperkte geldigheidsduur voor de opleiding Bachelor in de verpleegkunde (professioneel gerichte bachelor) van de Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen**

datum	Samenvattend oordeel van de visitatiecommissie (visitatierapport 2014)
7 juli 2016	De visitatiecommissie (hierna commissie) heeft vastgesteld dat de opleiding Bachelor in de verpleegkunde (professioneel gerichte bachelor) met uitzondering van het voldoen aan de
onderwerp	Europese richtlijn voor klinisch onderwijs voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen.
Accreditatierapport en -besluit (003178)	Ze beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.
bijlagen	
5	<i>Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau</i> De commissie beoordeelt het beoogd eindniveau als voldoende.

De professioneel gerichte bacheloropleiding maakt sinds oktober 2013 deel uit van het nieuwe departement Gezondheidszorg en Welzijn. Er is naast een regulier programma (180 ECTS) ook een opleidingsvariant voor werkstudenten (122 ECTS) die al actief zijn als gegradueerde verpleegkundigen. Via dit 'brugprogramma' kunnen zij zich bijscholen tot bachelor in de Verpleegkunde en die opleiding combineren met een job. In 2012-2013 telde de opleiding aan de AP Hogeschool 294 studenten, waarvan 16 brugstudenten.

De opleiding kiest bewust voor een brede benadering van de zorgverlening, wat gewaardeerd wordt door het werkveld. Vanuit haar eindkwalificatiekader en de zes CanMEDS-rollen (Canadian Medical Education directions for Specialists) bereidt ze haar studenten voor op de verschillende facetten van het verpleegkundig beroep. De opleiding kan zich nog meer profileren met een aansluitende visietekst.

- Professional
- Manager
- Student
- Communicator
- Samenwerker
- Pleitbezorger

De opleiding wil haar studenten namelijk opleiden tot autonome, betrokken, kritisch denkende verpleegkundigen die een multidisciplinair team kunnen coördineren. De commissie begrijpt de keuze voor het CanMEDS-model, maar vraagt tegelijk om die keuze nog meer te onderbouwen met een duidelijke inhoudelijke visietekst van de opleiding Verpleegkunde. Ze merkt ook dat de opleiding zich heeft voorgenomen om het werkveld op een meer systematische manier te betrekken bij de opleiding. Dit heeft onder andere als doel de profilering van de opleiding verder te verfijnen.

Pagina 2 van 14 Volgens het werkveld geven de CanMEDS-rollen een representatief beeld aangezien het takenpakket van de verpleegkundige ruimer is geworden dan dat van louter zorgverlening. De commissie vindt het positief dat het werkveld via de resonantieraad maatschappelijke noden en actuele behoeften van de zorgsector kan communiceren. Daarnaast moedigt ze de opleiding aan om tijdens de jaarlijkse mentorendag ook expliciet aandacht te besteden aan de eindcompetenties.

De commissie heeft gemerkt dat de opleiding belang hecht aan de internationalisering van haar onderwijs en dat zij de afgelopen jaren heeft ingezet op de uitbouw van een internationaal beleid met strategische doelstellingen voor 2011–2015. De commissie stelt vast dat de opleiding dankzij de samenwerking met buitenlandse partners, via onder meer het European Nursing Module netwerk (ENM), op meerdere plaatsen projecten heeft lopen en uitwisselingen organiseert. Ze vindt het positief dat de opleiding haar internationaal netwerk benut en verder uitbouwt.

De commissie stelt vast dat het beoogd eindniveau voldoet aan de criteria die zijn opgenomen in het beoordelingskader.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces

De commissie beoordeelt het onderwijsproces als voldoende.

Dankzij zes inhoudelijke leerlijnen volgt het programma van de opleiding een logische opbouw met een bewuste volgorde tussen hoorcolleges, activerende colleges en praktijklessen. De commissie stelt vast dat de integratie tussen kennis, vaardigheden en attitudes wordt bevorderd door deze bewuste volgorde. Voornamelijk in stages en projecten zoals de leerwerkplaats en de IPSIG-week leren de studenten verschillende competenties en kenniscomponenten combineren. De commissie waardeert de aanwezigheid van dergelijke vakoverschrijdende elementen in het curriculum.

Een gedragen pedagogisch-didactisch concept, heeft de commissie niet expliciet teruggevonden binnen de opleiding. De commissie stelt vast dat de opleiding voornamelijk op een pragmatisch niveau invulling geeft aan de didactiek per opleidingsonderdeel, maar ze mist een overkoepelend onderwijsconcept en een duidelijke onderwijskundige sturing en ondersteuning op dat vlak. De commissie vindt dat wenselijk, aangezien een dergelijk concept zowel ondersteuning biedt voor de docenten als een kader aanreikt voor onderwijsinnovaties en curriculumherzieningen. Een gedragen onderwijsconcept en een pedagogisch-didactische aansturing zijn dus nog nodig om het geheel te versterken.

Het onderwijzend personeel beschikt volgens de commissie over de juiste diploma's, is hoogopgeleid en heeft relevante werkervaring. Ondanks het feit dat de commissie zich globaal tevreden toont met de vakexpertise en de omvang van het onderwijzend personeel, vraagt de commissie aandacht voor de didactische competenties van het personeel. Bovendien is de commissie van mening dat er relatief weinig teamgeest heerst binnen het personeelsteam en dat er een risico bestaat dat de kwaliteit van de opleidingsonderdelen de verantwoordelijkheid blijft van iedere individuele docent. Ze vindt dat een grotere gedragenheid en een innovatieve kwaliteitscultuur binnen het personeelsteam de kwaliteit van de opleiding verder kan verbeteren.

Hoewel het derde trajectfase nog een beperkte keuze voorziet tussen ziekenhuis-, kinder-, sociale of psychiatrische verpleegkunde, heeft de opleiding aandacht voor de zeven

Pagina 3 van 14 verschillende zorgdomeinen en probeert ze vanuit een brede benadering van verpleegkunde een evenwicht tussen die domeinen te vinden. De ziekenhuisverpleegkunde heeft nog enigszins de overhand, maar de opleiding is zich bewust van het belang van breed inzetbare verpleegkundigen, gezien de maatschappelijke ontwikkelingen (de vergrijzing, de groeiende vraag naar geestelijke gezondheidszorg en de toenemende nood aan chronische zorg).

De commissie heeft weliswaar gemerkt dat de opleiding vanuit haar holistische benadering van het verpleegkundig beroep, getracht heeft om de zeven domeinen onder te brengen in de verschillende leerlijnen. De ervaring met de reële beroepspraktijk van de verschillende domeinen blijft vaak echter beperkt tot korte daguitstappen. De commissie vraagt de opleiding om meer evenwicht tussen de zeven domeinen te creëren.

Het klinisch onderwijs in het reguliere traject krijgt vorm aan de hand van begeleide praktijksessies, zelfstandige praktijkoefeningen, supervisies en verschillende stages vanaf het eerste trajectjaar. De commissie vindt de grote focus op vaardigheidsonderwijs en op stage de grootste troef van de opleiding Verpleegkunde aan de Artesis Hogeschool Antwerpen. De commissie meent dat de opleiding een realistische en zinvolle invulling geeft aan het klinisch onderwijs en vindt dat de tijd op de werkvloer de studenten de mogelijkheden biedt om de gerelateerde klinische competenties te verwerven en zich voor te bereiden op de instap in de reële werksituatie. Voor de studenten op stage vertrekken, moeten zij slagen voor een aantal 'stationsproeven'. De studenten zijn volgens de commissie op verpleegkundig-technisch vak zeer degelijk voorbereid. Dat is mogelijk dankzij de uitbouw van enkele leerwerkplaatsen, waarbij studenten een zorgafdeling overnemen, en dankzij de IPSIG-week waarin studenten uit verschillende zorgopleidingen leren samenwerken. De commissie is daarnaast tevreden over de tijd die de stagebegeleiders van de opleiding spenderen op de stageplaats: studenten krijgen om de twee weken een uur werkbegeleiding en een halfuur procesbegeleiding. De commissie vindt dat een sterk punt. Bovendien merkt ze op dat de opleiding de kwaliteit van de stageplaatsen kan borgen.

Op basis van vrijstellingen bestaat het brugprogramma slechts uit twee in plaats van drie trajectfasen (62 en 60 ECTS). Het richt zich op studenten die al een job uitoefenen als gegradueerde verpleegkundigen. Daarom worden de lessen tweemaal per week in avondonderwijs georganiseerd. De commissie apprecieert dat de opleiding zich op die manier afstemt op de werkstudenten, maar raadt de opleiding eveneens aan om zich meer te gaan richten op deze specifieke doelgroep door innovatieve werkvormen te gebruiken. Ze raadt de opleiding aan om de mogelijkheden van blended learning en e-learning te verkennen.

De combinatie met een job is haalbaar, maar de werkdruk ligt hoog. Hoewel de opleiding werk maakt van een degelijke stagebegeleiding, is het betreuenswaardig dat de brugstudenten hun stage enkel op de eigen werkplek doorbrengen. Een externe stageplaats in een ander zorgdomein zou immers een groter leereffect garanderen.

Studenten ontwikkelen tijdens hun opleiding een aantal wetenschappelijke vaardigheden, zodat ze hun verpleegkundige handelingen leren verantwoorden op basis van onderzoek. Als afstudeerproject (onderdeel van de bachelorproef) werken ze gedeeltelijk in groep en gedeeltelijk individueel een praktijkonderzoek uit. Afstudeerprojecten van de studenten kunnen gekoppeld worden aan PWO-projecten binnen de onderzoeksgroepen. Dergelijk

Pagina 4 van 14 *onderzoek gebeurt vaak in samenwerking met het werkveld. De commissie stimuleert dat studenten op die manier kunnen participeren aan onderzoek, al gebeurt dat nog niet systematisch genoeg. Aangezien verschillende leden van het onderwijzend personeel ook onderzoeksactief zijn, ziet de commissie daar de mogelijkheid om de nexus tussen onderwijs en onderzoek in de toekomst nog te versterken.*

De commissie heeft gemerkt dat de stageopdrachten de evidence based practice stimuleren. De commissie waardeert dat de studenten zo zelfstandig leren nadenken over hun handelen. Ze vindt het ook een gunstige evolutie dat de aanvankelijke vrijstelling voor de studenten uit het brugprogramma voor het opleidingsonderdeel Wetenschappelijk onderzoek 1 ondertussen is opgeheven. Studenten met een HBO5- diploma hebben immers net nood aan wetenschappelijk onderwijs om de sprong van niveau vijf naar zes te kunnen maken. De aandacht voor 'evidence based nursing' moet echter nog systematischer worden geïntegreerd in het hele programma

De cursussen zijn voldoende actueel en inhoudelijk in orde, al raadt de commissie de opleiding aan om op verkenning te gaan in het aanbod aan innovatieve digitale leermiddelen. De commissie is ook van mening dat de cursussen meer casuïstiek mogen bevatten.

De studenten en docenten maken gebruik van de elektronische leeromgeving Blackboard als informatiekanal.

Via verschillende projecten leren de studenten bij over verpleegkunde buiten de landsgrenzen. Derdejaars kunnen een kortere of langere periode in het buitenland hun opleiding verderzetten, wat zij als erg leerrijk ervaren. Momenteel maakt twaalf procent van de studenten gebruik van die mogelijkheid. Ook andersom verwelkomt de opleiding internationale studenten in Antwerpen.

De opleiding zet sterk in op studie- en studentenbegeleiding en voorziet een studieloopbaancoach voor elke student. Doorheen de opleiding houden studenten een persoonlijk ontwikkelingsplan (POP) en een persoonlijk actieplan bij (PAP), waardoor hun groeiproces veel aandacht krijgt. De commissie vindt het positief dat de studenten zelf bewust worden gemaakt van dit eigen groeiproces. Ook studenten met specifieke noden kunnen hier op hulp rekenen. De commissie waardeert dat de opleiding veel aandacht heeft voor de noden van de individuele student. De commissie ziet dat er enkel na het eerste trajectjaar drop-out is, wat niet abnormaal is gezien de diverse instroom. Uit de doorstroomcijfers leidt ze voor de rest af dat de opleiding voor de meeste studenten voldoende ondersteuning en begeleiding biedt om de opleiding te kunnen voltooien.

Voor de praktijklessen zijn er verschillende oefenlokalen en investeerde de opleiding recent in nieuw didactisch materiaal. In het algemeen volstaat de infrastructuur van de huidige campus in Merksem, maar de capaciteit van het gebouw is beperkt. De geplande verhuis in 2015 naar de nieuwbouw op campus Noord biedt daarvoor een oplossing.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

De commissie beoordeelt het gerealiseerd eindniveau als voldoende.

De opleiding implementeert momenteel een nieuw toetsprogramma om de link tussen de doelstellingen en de beoordelingen beter te kunnen garanderen. Dat is belangrijk en

Pagina 5 van 14 noodzakelijk, maar globaal genomen zijn de theoretische examens voldoende gevarieerd en krijgen de studenten bij praktijkexamens de kans om te groeien en te verbeteren. De commissie is alvast voorzichtig positief over de recente verbeteringen op het vlak van transparantie van het toetsprogramma. De studenten zijn op de hoogte van de criteria en de te toetsen competenties. Eerstejaars waarderen de proefexamens. Zowel na theorie-examens als praktijktoetsen krijgen de studenten feedback. De opleiding zal op vraag van de werkstudenten in de toekomst ook aparte feedbackmomenten 's avonds organiseren voor hen. Er is echter nog werk aan de winkel om de validiteit en betrouwbaarheid van de toetsing nog meer te garanderen.

Voor de bachelorproef tellen zowel de stage, de supervisie, het afstudeerproject als het portfolio mee. De commissie erkent dat de beoogde competenties afgedekt zijn. Na inzage van een aantal afstudeerprojecten is de commissie van mening dat de papers voldoen, maar dat er veel individuele verschillen zijn op het vlak van taalniveau en correct refereren. Ook de methodologische uitwerking is in de meeste gevallen nog voor verbetering vatbaar. Ze vraagt met name aan de begeleidende docenten om enerzijds meer aandacht te besteden aan de formulering van een gerichte onderzoeksvraag en om anderzijds de studenten te waarschuwen voor ongenueanceerde conclusies. De commissie wil in het verlengde daarvan opmerken dat zij daarom globaal genomen het niveau van de eindwerken lager beoordeelt dan de opleiding. Daarom vindt ze het terecht dat de opleiding recent de beoordelingscriteria voor het afstudeerproject verscherpt heeft, zodat het gewicht van het product en de presentatie doorweegt op het proces.

Hoewel de richtlijnen duidelijk zijn, moet over het niveau van de afstudeerwerken worden gewaakt en moet de evaluatie van de stage herbekeken worden. Binnen de brugopleiding moet men in functie van de objectiviteit vermijden dat de stagebeoordeling op de eigen werkplek gebeurt.

Er is momenteel een grote maatschappelijke vraag naar verpleegkundigen. De afgestudeerden die niet verder studeren, vinden vlot werk als verpleegkundigen. De meeste van hen komen in de ziekenhuizen terecht, al vinden ook meer en meer alumni de weg naar de thuiszorg. De commissie vindt het wenselijk om een vollediger overzicht te verzamelen van de domeinen en sectoren waarin de alumni terechtkomen na de opleiding. Een aantal studenten stroomt door naar de masteropleiding Verpleegkunde en Vroedkunde. De alumni die de masteropleiding volgden of voltooid hebben, gaven aan dat zij voldoende voorbereid waren daarop en dat zij geen grote tekorten ervaren hebben qua onderzoeksvaardigheden. De commissie vindt dat een geruststelling, maar hamert op het belang van evidence based practice in het verpleegkundig onderwijs. De opleiding werkt aan een terugkomdag voor alumni, om de wederzijdse betrokkenheid in stand te houden.

Het werkveld en ook de afgestudeerden zijn tevreden over het behaald niveau aan het einde van de opleiding. Het werkveld benadrukt de recente vooruitgang van de opleiding.

Europese richtlijn

De NVAO ontving de aanvraag van de instelling op 16 juni 2014 en stelde toen vast dat de aanvraag niet in behandeling kon worden genomen. In het visitatierapport geeft de commissie weliswaar een positief advies over de opleiding, maar tegelijkertijd rapporteert de commissie dat zij zich onthoudt van een uitspraak over het voldoen van de opleiding aan de Europese richtlijn met betrekking tot het klinisch onderwijs; een voorwaarde voor accreditatie.

Pagina 6 van 14 De NVAO dient een oordeel te vellen over het al dan niet voldoen van de opleiding aan de Europese richtlijn. Art. II.67, lid 5 van de Codex Hoger Onderwijs vermeldt letterlijk dat het oordeel over het al dan niet voldoen aan de Europese richtlijn genomen wordt in het accreditatiebesluit.

Het bestuur van de NVAO heeft in zijn vergadering van 1 december 2014 beslist dat de visitatiecommissies een bijkomende externe beoordeling dienen uit te voeren op basis waarvan zij een gemotiveerd oordeel uitspreken over het al dan niet voldoen van de opleidingen aan de Europese richtlijn. De grondslag van deze vraag tot een bijkomende externe beoordeling is terug te vinden in artikel II.142, §5 Codex Hoger Onderwijs. De visitatiecommissies publiceren hun gemotiveerd oordeel in een addendum bij de visitatierapporten. Bij mail d.d. 28 april 2015 heeft de NVAO de bijkomende externe beoordeling ontvangen. Hierin geven de visitatiecommissies aan dat elk van de opleidingen niet volledig voldoet aan de Europese Richtlijn.

Om de ontstane status quo te doorbreken is onder regie van de Vlaamse overheid een taskforce groep ingesteld, waarin medewerkers van de Vlaamse minister van Onderwijs en van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, het Vlaams departement Onderwijs, de betreffende hogescholen (vertegenwoordigd door VLHORA) en het werkveld (Zorgnet Vlaanderen, Vlozo, AUVB en ICURO) vertegenwoordigd waren. Deze taskforce groep heeft een voorstel voor oplossing aan de Vlaamse minister van Onderwijs aangeboden. Op 11 september 2015 ging de Vlaamse Regering akkoord met de conceptnota 'professionele bachelor verpleegkunde' waarin de Vlaamse minister van Onderwijs het voorstel voor oplossing van de taskforce dat door haar werd overgenomen, presenteert:

- de opleidingen professionele bachelor Verpleegkunde krijgen een studielast van 240 EC;
- de uitbreiding van 180 naar 240 EC gebeurt door middel van een (extra) contractstage en de gedeeltelijke indaling van de bachelor-na-bachelor die reeds werd ingericht met het oog op verdere specialisatie of het schakelprogramma naar de master verpleegkunde;
- de opleidingen worden alle generiek van aard, zodat afgestudeerden aan de slag kunnen in alle settings van de zorg.

De opleiding heeft vervolgens de gelegenheid gekregen om via het aanleveren van aanvullende informatie een nieuw curriculum aan de NVAO voor te leggen dat voldoet aan bovengeschetst voorstel. Op 25 maart 2016 heeft de NVAO de aanvullende informatie ontvangen en vervolgens aan de (nieuwe) visitatiecommissie voorgelegd.

De opdracht aan de commissie was als volgt:

- Voldoet het nieuwe curriculum aan de decretale norm van 240 EC;
- Voldoet de omvang van het klinisch onderwijs in het nieuwe curriculum aan de Europese richtlijn (minimaal 2300 uren klinisch onderwijs (90 EC) en minimaal 1533 uur theoretisch onderwijs (60 EC));
- Is er sprake van een generiek curriculum waarin de zeven domeinen in het klinisch onderwijs, zoals benoemd in de Europese richtlijn, worden doorlopen, zodat iedere afgestudeerde bachelor in de verpleegkunde aan de slag kan in alle settings;
- Is de uitbreiding van 180 naar 240 EC gebeurd door middel van een (extra) contractstage en de gedeeltelijke indaling van de bachelor-na-bachelor die reeds werd ingericht met het oog op verdere specialisatie of het schakelprogramma naar de master verpleegkunde;
- Formuleer aanbevelingen ten behoeve van de verdere uitbouw van het nieuwe curriculum.

Pagina 7 van 14 Op 17 mei 2016 heeft de commissie een positief advies aan de NVAO uitgebracht over het nieuwe curriculum. Het positieve advies neemt de NVAO over met dit voornemen tot positief besluit over accreditatie met beperkte geldigheidsduur voor de periode studiejaar 2015-2016 tot en met 2017-2018. Deze periode geldt als periode waarin de opleiding laat zien dat zij de curriculumverlenging kwaliteitsvol weet te implementeren. Gelet dat het nieuwe curriculum een uitbreiding van de studieomvang betreft met inhoudelijke wijzigingen aan het oude curriculum tot gevolg, beoordeelt de NVAO de kwaliteit van de opleiding als voldoende met beperkte geldigheidsduur. Een positief advies van de commissie over de kwaliteit van de implementatie van het nieuwe curriculum, nadat een eerste cohort studenten het nieuwe curriculum heeft doorlopen, is een voorwaarde om de accreditatie met beperkte geldigheidsduur om te zetten naar een onvoorwaardelijke accreditatie die loopt tot en met het studiejaar 2022-2023, gerekend vanaf 1 oktober 2015, toen de lopende accreditatie administratief met één jaar werd verlengd.

Samenvattend oordeel van de visitatiecommissie (visitatierapport 2016) – beoordeling aanvullende informatie

Het nieuwe curriculum van de opleiding Verpleegkunde aan de Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen voldoet aan de decretale norm van 240 EC. De omvang van het klinisch onderwijs in het nieuwe curriculum voldoet daarnaast ook aan de Europese richtlijn voor minimaal 2300 uren klinisch onderwijs (90 EC) en minimaal 1533 uur theoretisch onderwijs (60 EC). Er is sprake van een generiek curriculum waarin de zeven domeinen in het klinisch onderwijs, zoals benoemd in de Europese richtlijn, worden doorlopen, zodat iedere afgestudeerde bachelor in de verpleegkunde aan de slag kan in alle settings. Het curriculum theoretisch onderwijs is overzichtelijk, waardoor blijkt dat alle domeinen beschreven in de Europese richtlijn aan bod komen. De opleiding geeft eveneens een duidelijk overzicht van hoe de zeven domeinen worden geïntegreerd in het klinisch onderwijs van de reguliere opleiding. Het is het panel niet volledig duidelijk of de afgestudeerde brugstudenten alle zeven domeinen van het klinisch onderwijs zullen doorlopen hebben. Het panel adviseert de opleiding dan ook om een heldere visie neer te schrijven met betrekking tot het klinisch onderwijs van de brugstudenten en er strikt op toe te zien dat alle zeven domeinen voldoende aan bod komen in het brugprogramma.

De uitbreiding van 180 naar 240 EC is gebeurd door middel van een (extra) contractstage en, hoewel de documentatie weinig concrete informatie aanreikt omtrent dit punt, ook door de gedeeltelijke indaling van de bachelor-na-bachelor die reeds werd ingericht met het oog op verdere specialisatie of het schakelprogramma naar de master verpleegkunde. De opleiding heeft aan de hand van een aantal concrete voorbeelden aangegeven dat er aandacht is voor de indaling van de bachelor-na-bachelor. Het panel meent echter dat dit nog verder kan geëxpliciteerd worden en acht zich nog niet in staat hier een inhoudelijk oordeel over te vormen.

Bovenstaande leidt ertoe dat het panel positief oordeelt over de opleiding Verpleegkunde van de Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen. Het panel geeft de opleiding wel de volgende aanbevelingen mee:

1. Bewaak dat de contractstage (2x 400u) aansluit bij de maatschappelijke ontwikkelingen.
2. Zorg ervoor dat de personeelssamenstelling aansluit bij de veranderingen die er geschetst worden.
3. Maak helder welke keuzes er gemaakt zijn om de banaba's te laten indalen in de bachelor.

- Pagina 8 van 14
4. Maak verder inzichtelijk hoe de 7 domeinen evenwichtig zijn ingedaald in zowel het curriculum als in de stages.
 5. Maak inzichtelijk hoe de 7 domeinen worden geborgd in de programma's voor brug-, werk- en vroedkundestudenten.

Aanbevelingen commissies

De NVAO onderschrijft alle aanbevelingen van de commissies.

Bevindingen NVAO

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd volgens overeenkomstig het toepasselijke Kader voor de opleidingsaccreditatie 2de ronde (8 februari 2013);
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLUHR vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

Besluit¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor in de verpleegkunde (professioneel gerichte bachelor) van de Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.149, besluit de NVAO accreditatie met beperkte geldigheidsduur te verlenen aan de opleiding Bachelor in de verpleegkunde (professioneel gerichte bachelor) georganiseerd door de Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen. De opleiding wordt aangeboden te Antwerpen zonder afstudeerrichtingen, met een traject voor werkstudenten. De kwaliteit van de opleiding is voldoende met beperkte geldigheidsduur.

De accreditatie met beperkte geldigheidsduur geldt van 1 oktober 2015 tot en met 30 september 2018.

Den Haag, 7 juli 2016

De NVAO
Voor deze:

Marc Luwel
(bestuurder)

¹ Het ontwerp accreditatiebesluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Bij e-mail van 1 juli 2016 heeft de instelling gereageerd op het ontwerp accreditatiebesluit. Dit heeft niet geleid tot een aanpassing.

Pagina 9 van 14 **Bijlage 1: Globale oordelen commissie**

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het globaal oordeel van de commissie weer, alsook het eindoordeel.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel Regulier traject	Oordeel Traject werkstudenten
1. Beoogd eindniveau	V	V
2. Onderwijsproces	V	V
3. Gerealiseerd eindniveau	V	V
Eindoordeel²	Voldoende met beperkte geldigheidsduur	Voldoende met beperkte geldigheidsduur

² Gelet dat het nieuwe curriculum een uitbreiding van de studieomvang betreft met inhoudelijke wijzigingen aan het oude curriculum tot gevolg, beoordeelt de NVAO de kwaliteit van de opleiding als voldoende met beperkte geldigheidsduur.

Naam instelling	Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen
Adres instelling	Keizerstraat 15 B - 2000 ANTWERPEN
Aard instelling	ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen
Naam opleiding (Graad, kwalificatie, specificatie)	Bachelor in de verpleegkunde
Niveau een oriëntatie	professioneel gerichte bachelor
Bijkomende titel	verpleegkundige
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	– geen – ja
Onderwijstaal	Nederlands
Vestiging(en) opleiding	Antwerpen
Studieomvang (in studiepunten)	180 (vanaf academiejaar 2016-2017: 240)
Vervaldatum accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning nieuwe opleiding	30 september 2015
Academieja(a)r(en) waarin opleiding wordt aangeboden	Alle academiejaren
(Delen van) studiegebied(en)	Gezondheidszorg
ISCED benaming van het studiegebied	72 Health / 723 Nursing and Caring

De domeinspecifieke leerresultaten vormen één geheel. De professionele uitoefening van het beroep vereist de integratie van al deze verschillende leerresultaten. De kwaliteit en de professionaliteit van de beroepsuitoefening hangen af van de integratie van de leerresultaten. De professionele zorg op maat kan maar gerealiseerd worden dankzij wetenschappelijke fundering, ethische bewogenheid, verpleegkundige visie op zorg, interprofessioneel efficiënte communicatie en samenwerking, adequate organisatie en coördinatie van de intra-, trans- en extramurale zorg. Continue reflectie, kritische ingesteldheid, bijsturing en persoonlijke professionalisering waarborgen de kwaliteit van zorg binnen de snel evoluerende gezondheidszorg. Uitgaande van deze integratieve en holistische visie op verpleegkunde wordt in de leerresultaten steeds de term zorgvrager gebruikt. Dit beduidt de zorgvrager en zijn omgeving, dus het volledige cliëntstelsel³.

1. Bouwt autonoom binnen een multiculturele omgeving een professionele relatie op met de zorgvrager die gericht is op het somatisch, sociaal, psychisch en existentieel welbevinden van deze, zowel in vertrouwde, als in niet-vertrouwde en/of complexe zorgsituaties.
2. Verleent evidence based en theoretisch onderbouwde verpleegkundige zorg op basis van klinisch redeneren en een attitude van verantwoordelijkheidszin, een ruime mate van initiatief en proactiviteit, conform de algemene en beroepsgelateerde wetgeving.
3. Verleent zowel in eenvoudige als complexe en gespecialiseerde zorgsituaties cliëntgerichte en –gestuurde verpleegkundige zorg op maat, gebruik makend van de gepaste technologie en met aandacht voor structuur, stiptheid en nauwkeurigheid teneinde de veiligheid van de zorgvrager te waarborgen in de concrete handelingen.
4. Neemt autonoom initiatieven inzake preventie en past deze op alle niveaus adequaat toe. Organiseert op methodische wijze gezondheids promotie en patiënteducatie aan individuen en groepen. Stimuleert een gezondheidsbevorderend gedrag bij de zorgvrager(s).
5. Is zich bewust van de waarden en normen van zichzelf en de zorgvrager en hoe deze het professioneel handelen als verpleegkundige beïnvloeden. Handelt op ethisch verantwoorde wijze. Vervult een voorbeeldfunctie voor anderen.
6. Ontwikkelt op basis van theoretische kaders, internationale referenties en ervaring een persoonlijke visie op verpleegkunde en een constructief-kritische ingesteldheid.
7. Bouwt intra- en interprofessionele relaties op en werkt efficiënt samen in het kader van gemeenschappelijke zorgdoelstellingen.
8. Communiceert op een efficiënte en gestructureerde wijze zowel mondeling als schriftelijk over de zorgrelatie, de zorginhoud en het zorgproces met alle betrokkenen in de vakterminologie en aangepast aan de gesprekspartner.

³ *Zorgvrager betekent zowel cliënt, patiënt als familie en belangrijke anderen*

Pagina 12 van 14 9. Organiseert en coördineert autonoom en in overleg met andere zorgverstrekkers intra-trans- en extra-murale zorg.

10. Bewaakt en bevordert de kwaliteit van de individuele en globale zorgverlening binnen de eigen organisatie.

11. Instrueert, coacht en geeft leiding aan leden van een gestructureerd team.

12. Zoekt op een gerichte en methodische manier vak- en wetenschappelijke literatuur op, beoordeelt de relevantie en bruikbaarheid ervan, integreert nieuwe inzichten in de beroepsuitoefening en ontwikkeling, participeert aan praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek.

13. Draagt als autonome professional actief bij tot de profilering van het beroep, heeft een brede kijk op het maatschappelijk gebeuren en staat kritisch ten opzichte van een economisch, sociaal en ethisch beleid.

14. Reflecteert continu op het eigen verpleegkundig handelen, analyseert zijn leerbehoeften en vertaalt deze autonoom in initiatieven tot professionalisering en evenwichtig functioneren.

Pagina 13 van 14 **Bijlage 4: Samenstelling van de visitatiecommissie (visitatie 2014)**

Voorzitter:

- Dr. Ton Kallenberg, hoofd Onderwijs en Onderzoek, Erasmus Hogeschool, Rotterdam (onderwijskundige);

Leden:

- Rita De Laat, begeleidingsverpleegkundige, Europaziekenhuizen Brussel (domeineskundige);
- Marc Vandergraesen, algemeen directeur, Psychiatrisch centrum Zoete Nood Gods (domeineskundige);
- Annemiek Nijst, HBO-docent Verpleegkunde, Avans Hogeschool;
- Bart Potoms, student professioneel gerichte bacheloropleiding Verpleegkunde, Thomas More Mechelen (student-lid).

Lies Praet, stafmedewerker kwaliteitszorg verbonden aan de Cel Kwaliteitszorg van Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad, trad op als projectbegeleider en secretaris van deze visitatie.

- Alain Antierens , RN, MSc, PhD-candidate Ghent University, Directeur patiëntenzorg BZIO (Revalidatieziekenhuis Imbo, Woonzorgcentrum "Het Verhaal" en Gezondheidscentrum Koninklijke Villa);
- Elsbeth Bakker, afgestudeerd verpleegkundige en onderwijskundige, curriculum coördinator bij de opleiding tot Verpleegkundige, Hogeschool Leiden;
- John de Best, Msc, Docent/onderzoeker aan de Hogeschool van Amsterdam, faculteit gezondheid, opleiding verpleegkunde en promovendus "interprofessioneel onderwijs";
- Drs. Els Mulder Msc, afgestudeerd (kinder)verpleegkundige en organisatiemanagement, opleidingsmanager van de opleidingen Oefentherapie Cesar en Huidtherapie a.i., Hogeschool Utrecht;
- Drs. Rudi Logist, afgestudeerd bachelor in de verpleegkunde en kinderverpleegkundige, dagelijks verantwoordelijke WZC Dijlenhof te Leuven;
- Marc Vandergraesen, gegradueerd verpleegkundige, licentiaat ziekenhuiswetenschap en master in de sociale leer. Momenteel algemeen directeur Psychiatrisch centrum Zoete Nood Gods te Lede. Tevens bestuurder woonzorgcentrum Mariatroun te Dendermonde, Avondvrede te Gent en Centrum Geestelijke gezondheidszorg zuid Oost-Vlaanderen.